

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Марин Дончев Добрев
Факултет по изобразително изкуство при ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий”
относно
дисертация на тема

ОСОБЕНОСТИ НА МЕТОДОЛОГИЧЕСКАТА СИСТЕМА В ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ПРАКТИКА НА ДОРА ВАЛИЕ

на докторант **Елица Георгиева Терзиева**
дисертация за присъждане на
образователната и научна степен „доктор”
Научен ръководител – проф. д-р Красимира Коева

Дисертационният труд на Елица Терзиева е представен в две части: научна разработка от 150 страници текст и приложение, включващо илюстративен албум от 44 страници. Към него е представен автореферат от 28 страници и библиографска справка.

Научно-изследователският труд е композиран, както следва: - въведение, четири глави и заключение.

Във **Вместо въведение – постановка на проблема** дисертантката изяснява гледната си точка при анализиране изследователската дейност на Дора Валие и необходимостта от въвеждане в „научно обръщение делото на наш сънародник, добил по право широка известност и признание в артистичните среди на три континента“. Тук тя уточнява логиката на избраната структура, по която води своето изложение, набирането на изходни материали за анализ /основни трудове и публикации в специализирани издания, срещи с френски интелектуалци и изследователи, кореспонденция и т.н./, маркира етапите в творческото израстване на Дора Валие и нейното творческо наследство /оперативна критика, монографии и обзорни трудове/.

I „Изкуството: поглед отвътре” – личността на изкуствоведа, видяна през призмата на артистичната вселена на художника.

Този първи раздел от изследването на дисертантката е посветен на единственото представено в България /2001г./ издание на Дора Валие със своеобразните ѝ портрети на Жорж Брак, Фернан Леже, Жак Вийон, Хуан Миро и Константин Бранкузи. Чрез задълбочени анализи на тези текстове Елица Терзиева разкрива уменията на Дора Валие да навлиза в света на художниците, намирайки различен подход към всеки един от тях, избирайки най-удачната форма за достигане до разкриване на личната им художествено-пластична философия и завидната ѝ способност да ги представи в текстови портрети. В тези предварително обмислени срещи, интервюта, изповеди, разговори и монолози дисертантката разкрива в Дора Валие удивителния образ на изкуствоведа „зад кадър“, чиито методи успяват да намерят пътя към същината в уникалността на тези забележителни фигури на ранния авангард и заедно с това да утвърдят него /изкуствоведа/ като „не по-малко ярък и значим“.

II „Абстрактното изкуство” – панорама с поглед от центъра

Този раздел от дисертационния труд на Елица Терзиева е посветен на книгата на Дора Валие „Абстрактното изкуство”. В своя преглед и анализ на това значимо изследване на Валие дисертантката с основание изразява респекта си към „солидния изследователски фундамент, върху който стъпва авторката“ /Е.Т./, към нейните съпреживявания, към логиката на панорамата от своеобразните ѝ монографични портрети и най-вече към извеждането на концепцията ѝ за абстракционизма, който „решително надхвърля тесните номинални рамки“. В този контекст Елица Терзиева открива приносите на Дора Валие към иначе огромната литература, изследваща тази пропята от богатство, многообразие и противоречия вселена, наречена „абстракционизъм“. Още в самото начало на този раздел Елица Терзиева обръща специално внимание и на още едно достойнство на книгата – прецизно изведените сравнителна хронология и обзорната библиографска справка.

III „Виенра да Силва. Пътища на приближение” – психология и есеизъм в полето на структурализма и семиотиката.

